

2014

Statsviterkonferansen

Norsk statsvitenskapelig forening i samarbeid med Samfunnsviterne

22.-23. mai

Ingeniørens Hus Møtesenter
Kronprinsens gate 17, Oslo

// Torsdag 22. mai

Kl. 09.30

Innsjekking/kaffe

Kl. 10.00-10.15

Åpning

ved leder for Norsk statsvitenskapelig forening, Oddbjørn Knutsen, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

10.15-11.15 Plenumsforedrag 1

▶ **Fremmedkrigere i Syria**

Syria har tiltrukket seg historiens største kontingent av islamistiske fremmedkrigere, deriblant nesten 200 fra Skandinavia. Hvorfor reiser så mange og hva er mulige konsekvenser for regional og internasjonal sikkerhet?

Innleder:

Thomas Hegghammer, Forsvarets forskningsinstitutt.

Thomas Hegghammer er forskningsleder ved Forsvarets forskningsinstitutt og spesialist på militant Islamisme. Han er forfatter av boken Jihad in Saudi Arabia (Cambridge 2010), og medforfatter av al-Qaida in its Own Words (Harvard 2008) og The Meccan Rebellion (Amal 2011).

11.30-13.00 Parallellsesjoner 1

▶ **Ny retning i norsk utviklingspolitikk?**

Målet for den norske utviklingspolitikken er å bidra til økt demokratisering, fremme menneskerettigheter og hjelpe folk ut av varig fattigdom. Regjeringen vil opprettholde et høyt nivå på bistanden, men varsler samtidig det strengere krav til effektivitet og kontroll med bistandsmidlene og at bistands- og samarbeidsavtaler skal evalueres med sikte på å redusere antall mottakere. Vil retningen i norsk utviklingspolitikk endres med ny regjering og hvilke konsekvenser vil dette ha for å nå målene i utviklingspolitikken?

Innleder:

Helge Hveem; Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Kommentator:

Wenche Fone, Kirkens Nødhjelp.

Helge Hveem er professor emeritus i statsvitenskap ved UIO der han har vært ansatt siden 1981. Han spilte en ledende rolle i oppbyggingen av Senter for utvikling og miljø (SUM) og var tilknyttet sentret som forskningsleder hele 1990-tallet. På 1970-tallet var han forsker ved PrIO. Hveem var sjef for TIK-sentret fra 2002-06. Han er for tiden styreleder i NORGLOBAL som forvalter en rekke forskningsprogrammer på utvikling og land i Sør.

Wenche Fone er leder av utviklingspolitisk avdeling i Kirkens Nødhjelp. Fone var rådgiver på Statsministerens kontor under Bondevik 2- regjeringen og har vært rådgiver på Stortinget. Hun har tidligere jobbet i Plan Norge. Fone har mellomfag i statsvitenskap og en mastergrad i utviklingsstudier.

► **Bedre samordning – internasjonale erfaringer**

Reformer for bedre samordning har vært sentralt i en rekke lands reformer de siste årene. I det internasjonale forskningsprogrammet COCOPS har det vært forsket på innovative måter å koordinere offentlig sektor på, blant annet som et svar på en mer spesialisert eller fragmentert offentlig sektor. Har Norge noe å lære av disse samordningsreformene, og hva vet vi om erfaringene med disse reformene, så langt?

Innleder:

Lise H. Rykkja, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen.

Kommentator:

Astri Hildrum, Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi).

Lise H. Rykkja er Post Doc ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen, har doktorgrad fra samme institutt fra 2008 og har arbeidet som forsker Uni Rokkansenteret i en årrekke. Hennes forskning konsentrerer seg om endringer i offentlig forvaltning og forvaltningspolitikk.

Astri Hildrum jobber i Difs avdeling for Ledelse og organisering (LEO), der hun for tiden leder prosjektet effektiv styring og ledelse gjennom samordning. Hun har erfaring fra flere departement og direktorater, og har jobbet mye med tverrgående problemstillinger. Hun har hovedfag i Administrasjon og organisasjonsvitenskap fra Universitetet i Bergen

► **Et sterkere sentrum i norsk forvaltning?**

Det har det vært en jevn vekst i både administrativt og politisk ansatte på SMK, fra 2009 med en egen koordineringsminister. De siste tiårene har regjeringens underutvalg også fått en stadig mer sentral plass i den politiske beslutningsprosessen. Betyr det at vi er på vei over i et system med et sterkere politisk sentrum i regjeringen, og at det sterke ministerstyret er i ferd med å bli modifisert?

Innleder:

Kristoffer Kolltveit, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Kommentatorer:

Svein Eriksen, Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi).
Bård Vegar Solhjell, Stortinget.

Kristoffer Kolltveit er postdoktor ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Han har i sin doktorgrad fra 2013 sett nærmere på utviklingstrekk i regjeringens arbeidsform i Norge. Kolltveit er utdannet master i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo, og har også utdannelse fra Journalisthøgskolen i Oslo. Kolltveit har tidligere arbeidet ved forskningsavdelingen i Kunnskapsdepartementet.

Svein Eriksen har hovedfag i statsvitenskap fra Universitetet i Oslo. Han har vært assisterende fylkesmann i Oslo og Akershus, senere i Vestfold. Fra 1997 til 2007 var han avdelingsdirektør i Statskonsult, senere Difi. Fra 2008 har han vært seniorrådgiver i Difi. Han har skrevet en rekke artikler, bidrag til bøker mv. om faglige temaer, bl.a. om beslutningsprosessen internt i regjeringen.

Bård Vegar Solhjell er utdannet statsviter fra universitetene i Bergen og Oslo. Han har vært partisekretær i SV (2001-2005), statssekretær på statsministerens kontor (2005-07) kunnskapsminister (2007-09), parlamentarisk leder i SV (2009-12) og miljøvernminister (2012-13). Han har vært medlem av Regjeringens underutvalg (2012-13), sammen med Arbeiderpartiets og Senterpartiets ledere, og stortingsrepresentant for Akershus siden 2009.

// 13.00-14.00 Lunsj

14.00-15.30 Parallellsesjoner 2

► Norsk parlamentarisme under flertalls- og mindretallsregjeringer

Fra 1985 til 2005 var de norske regjeringene mindretallsregjeringer. Etter kort tid med den rødgrønne regjeringen ble det hevdet at Stortingets rolle som folkevalgt organ ble svekket under flertallsregjeringen. Omvendt er det ventet at Stortingets rolle vil bli vesentlig styrket under den nåværende mindretallsregjeringen. Hvordan fungerer norsk parlamentarisme under ulike typer regjeringer? Dette vil bli belyst med norsk empiri fra skiftene perioder fra nyere norsk historie.

Innleder:

Bjørn Erik Rasch, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Kommentatorer:

Knut Heidar, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.
Eivind Smith, Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo.

Bjørn Erik Rasch er professor i statsvitenskap og studiedekan ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Oslo. Rasch leder en internasjonal forskergruppe som arbeider med prosjektet "The Evolution of Parliamentarism and Its Political Consequences". Han har publisert en rekke bøker og artikler om parlamenter og regjeringer.

Knut Heidar er professor ved Institutt for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Han har i særlig grad konsentrert sin forskning om politiske partier og partisystemer, inkl. partigrupper i parlamenter. Tematisk er forskningen konsentrert om partiorganisasjoner, partimedlemmenes rolle og betydning og partigrupper i Stortinget. Han har de siste årene bl.a. arbeidet som redaktør av et nytt bind om Stortingets historie (1964-2014).

Eivind Smith er professor i offentlig rett ved Universitetet i Oslo. Han har tallrike publikasjoner på flere språk om norsk og komparativ konstitusjonell rett og forvaltningsrett, derunder om forholdet mellom parlament og regjering. Sist publiserte bok: "Konstitusjonelt demokrati. Statsforfatningsretten i prinsipielt og komparativt lys" (2. utg. 2012).

► Makt og innflytelse - lobbyvirksomhet

De senere årene har en rekke politikere gått fra politikken til PR- bransjen, der de selger råd til de som vil påvirke politikerne i sin favør. De går også andre veien, og temaet ble igjen aktualisert etter høstens regjeringsskifte der flere regjeringsmedlemmer kom direkte fra jobber i PR-bransjen. Allerede på 1960-tallet skrev Stein Rokkan "Stemmer teller, men ressurser avgjør". Er dette utsagnet enda mer gjeldende i dag? Og utgjør dette en trussel mot demokratiet?

Innleder:

Peer Jacob Svenkerud, Høgskolen i Hedmark.

Kommentatorer:

Kristin Clemet, Civita.

Per Høiby, First House.

Bent Sofus Tranøy, Høgskolen i Hedmark og Markedshøgskolen.

Peer Jacob Svenkerud har en doktorgrad i organisasjonskommunikasjon, og har også lederutdanning blant annet fra Forsvarets Høgskole og Harvard Business School. Han er i dag dekan ved Høgskolen i Hedmark, avdeling for Økonomi og Ledelse, Rena. Svenkerud har bred erfaring fra lederjobber i næringslivet, herunder Telenor og Norsk Tipping. Han har jobbet flere år som kommunikasjonsrådgiver i blant annet Burson-Marsteller og Kreab Gavin Anderson.

Kristin Clemet er leder i den liberale tenketanken Civita. Hun var utdannings- og forskningsminister fra 2001-2005, og viseadministrerende direktør i Næringslivets Hovedorganisasjon fra 1998-2001. Clemet har tidligere vært arbeids- og administrasjonsminister (1990) og stortingsrepresentant (1989-1993), og hun har vært redaktør i Tidens Tegn. Hun er utdannet siviløkonom ved NHH.

Per Høiby er administrerende direktør i rådgivingselskapet First House. Høiby har en lang karriere i militære bak seg. Han har blant annet vært rådgiver for forsvarsministrene Kristin Krohn Devold og Anne-Grete Strøm-Erichsen og talsmann for Forsvarsjefen. Før han begynte i First House var Høiby administrerende direktør og partner i PR-byrået JKL Group.

Bent Sofus Tranøy er professor ved Høgskolen i Hedmark og Markedshøyskolen. Tranøy er utdannet fra Universitetet i Oslo og London School of Economics. Han ga i 2006 ut den bragepris- belønnede «Markedets makt over sinnene». Tranøy deltok i arbeidet med Makt- og demokratiutredningen, og satt i Matkjedeutvalget (NOU 2011:4) og Finanskriseutvalget (NOU 2011:1).

► Ekspertvelde eller demokrati?

I EU og i medlemslandene benyttes i økende grad ekspertgrupper og eksperter for å underbygge og utrede reformer av offentlig politikk. Denne utviklingen kan forstås på to måter: den er uttrykk for at eksperter er viktigere for politikktutforming i et stadig mer komplekst samfunn, eller den er uttrykk for at ekspertutredninger brukes for å legitimere politikkreformer. Er den økende bruk av eksperter i politikktutvikling og politikktutforming et problem eller er det en fordel?

Innleder:

Cathrine Holst, Arena Senter for Europaforskning, Universitetet i Oslo.

Kommentator:

Rune J. Sørensen, Handelshøyskolen BI.

Cathrine Holst er seniorforsker og forskningsleder ved ARENA - Senter for europa-forskning, Universitetet i Oslo, og redaktør av Nytt Norsk Tidsskrift. Holst leder prosjektet EPISTO: Why not epistocracy? Political legitimacy and 'the fact of expertise' som handler om ekspertveldets legitimitet i moderne demokratier.

Rune J. Sørensen er professor ved Handelshøyskolen BI. Han har utgitt en rekke bøker og artikler om organisering, styring og effektivitet i offentlig sektor. Han har også deltatt i en rekke offentlige utvalg og styrer, og ledet blant annet utredningen om selskapsorganisering av sykehusene i Norge (NOU 1999:15).

16.00-17.30 Plenumsforedrag 2

► Hvor går teori og praksis i statsvitenskapelig organisasjonsforskning?

Organisasjonsforskningen innenfor statsvitenskap har gått fra vekt på begrenset rasjonalitet og hierarkisk styring til mer komplekse analysemodeller med vekt på institusjonelle perspektiv. Samtidig har offentlig politikk og administrasjon i praksis gått fra 'Old Public Administration' med enkle, integrerte og oversiktlige strukturer til mer komplekse og hybride strukturer og kulturer med New Public Management og post-NPM som sentrale elementer. Foredraget vil belyse trendene i statsvitenskapelig organisasjonsforskning, utviklingstrekk i praksis og hvilke implikasjoner forskningen har for offentlig sektor i Norge.

Innleder:

Tom Christensen, Institutt for statsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

Kommentator:

Tor Saglie, Justis- og beredskapsdepartementet.

Tom Christensen er professor i offentlig politikk og administrasjon ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo, samt tilknyttet Rokkansenteret, Universitet i Bergen og City University of Hong Kong. Han har, hovedsakelig sammen med Per Lægreid, publisert en rekke bøker og internasjonale artikler om offentlige reformer nasjonalt og komparativt, inkludert studier innen sektorer som velferdsadministrasjon, innvandring, høyere utdanning, helse, sikkerhetsforvaltning, etc.

Tor Saglie er Cand. Polit. fra UIO og arbeider i dag som departementsråd i Justis- og beredskapsdepartementet. Han har bl.a. innehatt stillinger som kommunaldirektør i Oslo kommune, universitetsdirektør ved Uio, departementsråd i Kommunal- og regionaldepartementet og arbeid- og velferdsdirektør i NAV. Han har i ulike perioder vært ansatt ved Institutt for statsvitenskap innen fagområdet offentlig politikk og administrasjon, senest i 2011 da han bl.a. etablerte og ledet et kurs i policy-analyse.

Festmiddag om kvelden

// Fredag 23. mai

9.00-10.30 Parallellsesjoner 3

► Stortingsvalget 2013. Hvorfor borgerlig seier og hvorfor den betydelige framgangen for Høyre?

Valget i september ble en stor seier for de borgerlige partiene. Regjeringspartiene gikk betydelig tilbake til tross for at Norge ikke har opplevd økonomisk nedgang slik som mange andre land de siste årene. Hva kan være årsaken til den omfattende endring i styrkeforholdet mellom partiene fra 2009 til 2013? Hva er spesielt årsakene til den betydelige framgangen til Høyre i perioden?

Innledere:

Eli Skogerbø, Institutt for medier og kommunikasjon, Universitetet i Oslo

Bernt Aardal, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Eli Skogerbø, professor ved Institutt for medier og kommunikasjon (IMK), Universitetet i Oslo. Hun er dr.polit. i statsvitenskap. Forsker og underviser i mediepolitikk og politisk kommunikasjon, med spesiell vekt på betydningen av kommunikasjonsteknologi for demokrati og offentlighet. Hun er i 2014 tilknyttet prosjektene Sosiale medier og valgkamp ved IMK, og Sametingsvalg i Norge og Sverige.

Bernt Aardal er professor ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo. Han har vært leder av Valgforskningsprogrammet ved Institutt for samfunnsforskning siden 1985. Styreleder ved Institutt for fredsforskning (PRIO) siden 2006.

► Kommunereform: Frivillighet eller tvang?

Er det i Norge i dag behov for en større kommunereform og en ny kommunestruktur? I så fall hvorfor? Hvilke Reformstrategier fører fram: Frivillighet eller tvang? Og kan vi lære noe av tilsvarende reformer i Danmark, Finland og evt. andre europeiske land?

Innleder:

Harald Baldersheim, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Kommentatorer:

Jardar Jensen (H), Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Helga Pedersen (A), Stortinget.

Harald Baldersheim, Ph.D, professor ved Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo fra 1995, tidligere professor ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, Universitetet i Bergen. Instituttssjef ved Norsk institutt for by- og regionforskning (1983-87). Seniorforsker ved LOS-senteret i Bergen (1987-1995).

Jardar Jensen (H) er statssekretær i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Han er formann i Nordland Høyre og har vært direktevalgt ordfører i Evenes kommune. Han er utdannet sjøingeniør og har en yrkeskarriere fra Sjøforsvaret og Kystvakten.

Storingsrepresentant Helga Pedersen er nestleder i Arbeiderpartiet og nestleder i kommunal- og forvaltningskomiteen på Stortinget. Hun var parlamentarisk leder for partiet 2009-2013 og fiskeri- og kystminister 2005-2009. Hun er utdannet cand. mag. med mellomfag i russisk og historie.

► Et differensiert Europa – konsekvenser for norsk administrativ suverenitet

Hvordan påvirkes det administrative handlingsrommet av EUs ulike former for integrasjon? Med handlingsrom forstår vi muligheten sentraladministrasjonen har til selv å påvirke utformingen og iverksettingen av offentlig politikk. Har sentraladministrasjonens EU-tilknytning bidratt til å uthule dette handlingsrommet i løpet av de siste årene?

Innleder:

Jarle Trondal, Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag, Universitetet i Agder.

Kommentator:

Kari Bryhni, Mattilsynet.

Jarle Trondal er professor ved Institutt for statsvitenskap og ledelsesfag, Universitetet i Agder og professor i europeiske studier ved ARENA Senter for Europaforskning, Universitetet i Oslo. Forskningsinteressene er særlig rettet mot utøvende myndighet i endring, herunder utviklingen av et europeisk administrativt system.

Kari Bryhni er jurist av utdanning og er Direktør Regelverk ved Mattilsynet. Hun har lang erfaring med implementering av EØS-avtalen og er godt plassert til å kunne reflektere rundt juridiske og politiske utfordringer og muligheter knyttet til samarbeidet med EU.

11.00-12.30 Plenumsforedrag 3

Kan Norge bli mer demokratisk med færre kommuner?

I regjeringserklæringen heter det at regjeringen vil styrke lokaldemokratiet og gjennomføre en kommunereform med færre og større kommuner. Men er det mulig å styrke lokaldemokratiet med færre og større kommuner? Og hva er i så fall forutsetningene?

Innleder:

Tore Hansen, Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo.

Paneldeltakere:

Jardar Jensen (H), Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Helga Pedersen (A), Stortinget.

Professor emeritus Tore Hansen er cand.polit. i statsvitenskap fra Universitetet i Oslo i 1972. Han ble amanuensis/førsteamanuensis fra 1977 og professor fra 1987. Han har vært bestyrer ved Institutt for statsvitenskap og dekanus ved SV-fakultetet.

Jardar Jensen (H) er statssekretær i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Han er formann i Nordland Høyre og har vært direktevalgt ordfører i Evenes kommune. Han er utdannet sjøingeniør og har en yrkeskarriere fra Sjøforsvaret og Kystvakten.

Storingsrepresentant Helga Pedersen er nestleder i Arbeiderpartiet og nestleder i kommunal- og forvaltningskomiteen på Stortinget. Hun var parlamentarisk leder for partiet 2009-2013 og fiskeri- og kystminister 2005-2009. Hun er utdannet cand. mag. med mellomfag i russisk og historie.

12.30 Avslutning ved Oddbjørn Knutsen, leder for Norsk statsvitenskapelig forening

// 13.00 Lunsj